

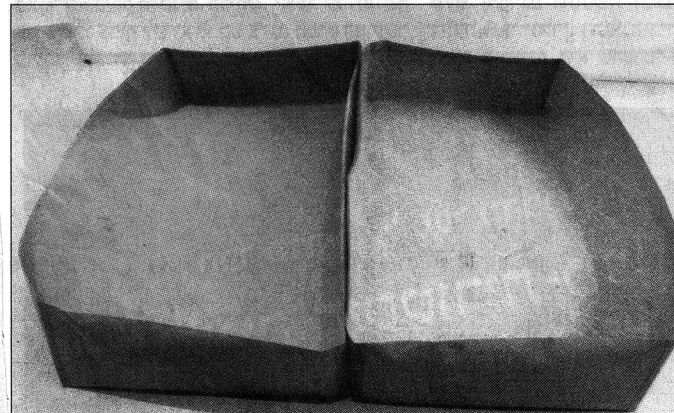
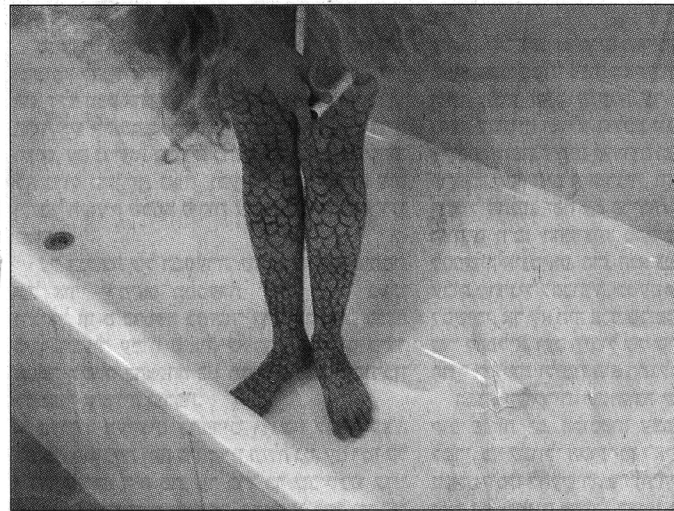
מונולוגים אל דמות אב

ארבעה אלמנטים מפורדים על רצפת הגלריה: שתי קערות רבועות בכניסה; ערי מה לא גדולה של גזרי עץ; שני גלילי בטון מוצקים ומאסיביים, שכאילו נועדו לישיר בה; ומוניטור המונח על הרצפה ובו נראית בחזרה בלונדינית מספרת סיפור. הרושם הראשון הוא של תנועה מועטה ביותר, פעילות מינימלית. לחלופין, יש כאן סיפור, אבל הוא נזירי, מרוסן ומאופק, מצטמצם ומתכנס אל תוך עצמו.

שתי אמניות צעירות, שונות זו מזו, מציגות כעת בגלריה של המדרשה – שונית קושניר ורות אור. שונית קושניר מספרת סיפורים מתוך המוניטור. בכישרון רב, כמו שחוררה, אמנית הסיפור, היא מפתה את המאזין, מותחת אותו, מושכת אותו אל תוך הסיפורים, מסבכת ומשהה את הסוף שלהם. היא מתחילה סיפור, מפסיקה ועוברת לאחד. קושניר יושבת מול המצלמה ושוחזרת סיפורים זה בזה. פעם היא לובשת חולצת טריקו נעדרת שמצויר עליה במבי, ופעם היא יושבת באמבטיה בלי מים ותוך כדי סיפור מציירת בטוש שקשקים של דג על רגליה. עיגול אחד עיגול, היא הופכת את עצמה לבתולת ים.

בסיפור אחד, המסופר ישירות אל מול המצלמה, היא מתגלה כנערה לא תמימה בכלל: היא מספרת (ואף מספקת הרגמות ענייניות כמעט אירוניות) על עבודתה בשירות שיחות אירוסיות. היא מספרת על הפנטסיות האירוטיות שבנתה בשביל הלקוחות. הסיפור השני, סיפורה של בתר לת הים, מסופר כבדרך אגב, בעת ישיבה בכס המלכות, האמבטיה, תוך כדי רישום בתשומת לב ובריכוז מרביים. הציר של מתנהל בכיוון הנגדי: הוא לא נסוב על הדברים שהיא עשתה לאחרים, אלא על הדברים שעשו לה בילדותה.

כך האמנית מכניסה אותנו, הצופים, מבלי שנרגיש, אל תוך מלכות רבש – היא הופכת אותנו למשתפי פעולה לא פאסיוויים כלל בעלילות שהיא טווה. קושניר ניר גם אינה מביאה את הצופה אל סיפוקו הסופי, היא משאירה סימני שאלה: לא ברור

תצלום: הניאל צ'צ'יק

אם הסיפורים האלה הם אמיתיים, כלומר אוטוביוגרפיים, או שמא היא בדתה אותם מראשה, כמו את הסיפורים שמכרה בעבר דנה כשירות השיחות האירוטיות.

גם האובייקטים של רות אור עוסקים בפער שבין חזות תמימה לבין אפלה המסתתרת מאחוריה. אור מציבה בחלל אובייקטים פשוטים מאוד בצורתם, כמעט גיאומטריים, שכאילו אפשר לזהות אותם, לקרוא להם בשם: "גזרי עץ", "גלילי בטון", "קערות". ביחד גם הם יוצרים סיפור, אפילו תיאטרון, וזירה להתרחשות לא ברורה, אבל היא לא נעימה, מאיימת.

אולי זו תפאורה לדרמה שכבר קרתה, או אולי האירוע צריך עדיין להופיע לפנינו, להגיח ממקור לא צפוי. האמנית יוצרת מצב ביניים מושהה, אזור דמדומים מוקפא, מצב של בין לבין. האובייקטים נראים כמו עקבות של משהו שהיה הולך, או שהם סטטיסטים בהצגה שתתגלה עוד שנייה, כל רגע, ותאיר את הסצינה כולה, תפרש אותה בשבילנו.

גם "הסוד" של האובייקטים של אור – כמו הסיפורים של קושניר – מהבהב לצד פה, מתגלה ונפרש לעיניו בהדרגה. קיימת גם האפשרות שהאובייקטים כלל לא יתפצחו. ענחה, האמנית מביאה בחשבון את הסיכון הזה: הצורות יישארו סגורות וחתומות מפני האפשרות להדביק להן "עלילה" – תובנה או פרשנות.

חלק מהסיפור מצוי באופן העשייה של האובייקטים: גזרי העץ שנראים אמיתיים במבט ראשון, פיסות עץ שכאילו נחטבו מן הטבע, ניצבים מסודרים בערימה וממתינים (אולי להישרף ואולי נועד להם גורל אחר) – בעצם נוצרו באופן מלאכותי בסטודיו של האמנית. אור מדביקה זו לזו פלטות של סיבית, חומר רחוס העשוי משאריות של נגרות, אחר כך היא מגלפת את הסיבית בית ויוצרת את הטקסטורה של קליפת העץ החומה. לבסוף, במחול מספר אפס, כמו בעל מלאכה מסודר מהסוג שאיפיון עדינים. אחרים, עדינים של קרבה אחרת לטבע, היא מציירת את הטבעות של הגזע. גם "הקערות" מתעתעות ומבלבלות

בנוכחותן: הן נראות כאילו נעשו מקליפה, אולי עלים, אולי קרום אורגני רק אחר, אך בעצם הן עשויות מנייר דק, והעלים מצוירים בתוכן בעט "פילוט" דק. גם הן מצפות וממתנות, אולי לגשם שייקוה וייאסף לתוכן. כך גם עמודי הבטון נראים כמו שריד ארכיאולוגי וארכיטקטוני כלשהו למבנים שאחרי אסון, אולי גשר שקרס, או

"הסוד" של האובייקטים של מהבהב לצופה, מתגלה ונפרש לעיניו בהדרגה. קיימת גם האפשרות שהאובייקטים כלל לא יתפצחו

אולי הם כסיס לבניין הולך ומוקם. שתי האפשרויות קיימות במקביל.

אור לוקחת את הצורות וההצבה של הפיסול המינימליסטי והמופשט של שנות ה-60 וה-70, זה שברח מספרותיות ומתיאטרליות, ומסיטה אותו למקומות אחרים, לא צפויים. היא עושה זאת בטכניקות של פיסול מסודתי ואפילו ריאליסטי, שמקודר בטבע.

זוהי תערוכה של שתי אמניות המשמיינות עות מונולוגים מעגליים ורפטיביים. כך הלופ החוזר בסיפורים של קושניר, הדוגמה החוזרת של העיגולים על רגליה; או טבעות העץ, הגלילים והעלים של אור. החזרתיות הזאת מצטברת בשקט וצוברת נפח ונוכחות. שתיהן מדברות במונולוגים, בקולות עצמאיים, חזקים וברורים, שמתנגחים ביחס לרמויות אב: אצל אור מדובר בעיקר בפיסול המינימליסטי הגברי ואצל קושניר אלו הגברים השונים בחיה – אבא, בוס, לקוח.

מול הרמויות הגבריות השונות האלה עומדת פעילות האוצרות של דרון רבינא, אוצר הגלריה בשנתיים האחרונות. בתערך כה הנוכחי הוא קושר את הפעילות של

שתי האמניות האלה בעזרת מריום שלישי – לא פיסול ולא וידאו, אלא רישום. הוא קורא לכך "רישום צף, רישום שלא עושה שימוש בקר". האוצרות שלו נדירה כאיכר תה בארץ, נדיבה, יצירתית ומאירה. היא נותנת הזדמנות לאמנים רבים, לא רק צעירים ולא רק בוגרי מדרשה, נותנת מקום של ממש ואינה לוחצת, יוצרת חיבורים שתמיד אינם צפויים ותמיד פותחים. כמו בתערוכה הזאת, רבינא מצליח תמיד להעמיד גלריה שונה באופיה מן הגלריות המסחריות, כזאת המטפלת בנושאים טעונים ואפילו פוליטיים באופן לא צעקני, חכם ולא שבלוני. גלריה שכמו התערוכה, כמו המדרשה עצמה, מייצרת עמדה תרבותית.

רות אור, שונית קושניר. נלריית המדרשה לאמנות בתל אביב. דיונוף 34, יום שני/חמישי 12:00-19:00, יום שישי 10:00-13:00